

Projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16

Inriktningsbeslut

Framställan från fastighetsnämnden och kulturnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Inriktningen för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16, godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av fastigheten Spelbomskan 16, till en investeringsutgift som framgår av bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

Inriktningsbeslut avseende upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16 en bedömd tillkommande hyreskostnad för kulturnämnden enligt bilaga till utlåtandet godkänns.

Föredragande borgarråden Clara Lindblom och Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Fastigheten Spelbomskan 16 består av Stadsbiblioteket och de intilliggande basarerna utmed Sveavägen. Den 29 mars 2022 fattade fastighetsnämnden och kulturnämnden parallella utredningsbeslut om teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av stadsbiblioteket. Projektet bedömdes inte vid den tiden överstiga en total projektsumma om 300 miljoner kronor. Den bedömningen har reviderats under utredningsarbetet och lett till reviderade utredningsbeslut.

Fastighetsnämnden och kulturnämnden har därefter fattat inriktningsbeslut i ärendet den 23 respektive 30 maj 2023.

Ärendet som är aktuellt nu är i ett tidigt skede men den totala kostnaden för projektet bedöms överstiga 300 miljoner kronor. Projektet innehåller en teknisk upprustning samt en verksamhetsanpassning.

Beredning

Ärendet har initierats av fastighetsnämnden och kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att projektet på många sätt är prioriterat för staden. Inriktningsbeslutet handlar både om att inleda ett projekt som utvecklar den verksamhet som bedrivs i fastigheten men även omhändertar byggnadens höga kulturvärde.

Föredragande borgarrådens synpunkter

Att rusta kulturhistoriska byggnader till en modern användning kostar. Men att skapa mötesplatser som utgör viktiga samlingsplatser för bildning, debatt och upplevelser är ovärderligt för ett modernt samhälle. I Helsingfors, Oslo, Wien och Amsterdam har det nyligen byggts moderna stadsbibliotek. I Stockholm har Asplundsbiblioteket, en av stadens mest framträdande märkesbyggnader, knappt fått ett underhåll som gör att byggnadens kvaliteter blir bestående, än mindre att verksamheten utvecklas i takt med det omgivande samhället.

Precis som det påpekats i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, och som vi tidigare kritiserat tidigare majoritet för, har besluten om mindre renoveringar föranlett till ytterligare upprustningar, något som både är ineffektivt för verksamheten och ekonomin. Nu gör vår majoritet slag i saken och satsar på en omfattande renovering med målet om att ha ett stadsbibliotek av högsta arkitektoniska nivå anpassad för modern verksamhet.

Bilaga

Ekonomisk redovisning (SEKRETESS enligt OSL 19 kap. 1 och 3 §§), Dnr KS 2023/659-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation av borgarråden Dennis Wedin och Andréa Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Inriktningen för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, godkänns.

2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, till en investeringsutgift som framgår av bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.
4. Att staden säkerställer att det finns en ersättningslokal för stadsbibliotekets barnverksamhet under tiden som stadsbiblioteket rustas upp och ordinarie lokal inte är tillgänglig.
5. Nämnderna ska delges löpande lägesredovisningar fram till dess att genomförandet i sin helhet är klart.
6. Inom ramen för kommande genomförandebeslut ska nämnderna föreslå ett antal olika omfattningar på projektet, med tillhörande ekonomiska kalkyler.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

1. Inriktningsbeslut avseende upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16 en bedömd tillkommande hyreskostnad för kulturnämnden enligt bilaga till utlåtandet godkänns.

Därutöver anförs följande.

Stockholms bibliotek är med sina 12 miljoner årliga besök Sveriges mest besökta kulturinstitution. Förutom utlåning av böcker lockar bibliotekens programverksamhet många besökare. Sagostunder, rim och ramsor, besök från förskolor, läxhjälp, språkcaféer och advokatjouren är populära.

Under förra mandatperioden såg den grönbå majoriteten till att en nödvändig renovering av Stadsbiblioteket äntligen kom igång. Det var inte en dag för tidigt med tanke på att inga större investeringar hade gjorts i Stadsbiblioteket sedan 80-talet.

På Stadsbiblioteket vid Odenplan finns det 500 000 böcker, varav hälften står framme på hyllorna och resten kan beställas upp från de underjordiska magasinerna. När nu Stadsbiblioteket genomför en ordentlig renovering för återinvigning lagom till hundraårsjubileet år 2028 är det positivt med planer på att också utvidga barnavdelningen (som man konstaterade var för liten redan 1928) och samtidigt skapa en mer kreativ och modern barn- och ungdomsverksamhet.

Det är väldigt betydelsefullt att renoveringen blir av så att biblioteket kan öppna igen 2028. Men det gör också att tiden är knapp för att förbereda och därför är det viktigt att planera för hur man ämnar göra med verksamheten och böckerna så att Stockholmarna kan fortsätta ta del av den litterära konsten. Det är angeläget att barn- och ungdomsverksamheten samt tillgången till litteratur säkras.

Kulturförvaltningen har tidigare aviserat att beroende på förutsättningarna för en eventuell ersättningsverksamhet kommer dessa påverka möjligheterna att bedriva barn- och ungdomsverksamhet. Om en ersättningslokal kan säkerställas kommer det vara möjligt att utgå från denna och arbeta med den prioriterade barnverksamheten. Får man inte någon ersättningslokal kommer stadsbiblioteket att kunna bedriva mobil samt uppsökande verksamhet gentemot förskolor och fritidsgårdar samt samverka med andra aktörer för programverksamhet i stadsdelen.

Vi menar att barnverksamheten är så pass viktig att det bör tas fram ett förslag på ersättningslokal. Det blir en hel generation barn utan tillgång till stadsbiblioteket under tiden för renovering. Dessa behöver en fullgod lokal att söka sig till. Mobil och uppsökande verksamhet i all ära, det kan inte ersätta ett riktigt bibliotek med utrymme och kapacitet för barnen.

När upprustningen och verksamhetsutvecklingen av stadsbiblioteket genomförs behöver hänsyn tas till att staden har begränsade ekonomiska resurser, och vi som politiker behöver alltid göra hårda prioriteringar, inte minst när det gäller investeringar. De renoveringsåtgärder som vi beslutade om 2019 var fullt ut finansierade och sträcker sig över en femårsperiod.

Sedan valet har vi dock sett hur ett flertal omfattande investeringsprojekt har fördyrats, antingen från inriktningsbeslut till genomförandebeslut eller genom ett reviderat beslut. Vi har kontinuerligt krävt att berörda nämnder och bolagsstyrelser ska ges möjlighet till ökad politisk styrning, inte minst med bäring på de ekonomiska aspekterna.

För att kunna göra det på ett adekvat sätt behövs ett relevant och sakkunnigt underlag att basera besluten på. Vi anser att därför att nämnderna ska delges löpande lägesredovisningar fram till dess att genomförandet i sin helhet är klart. I syfte att stärka den politiska styrningen ser vi det också som nödvändigt att berörda nämnder, inom ramen för kommande genomförandebeslut, föreslås ett antal olika omfattningar på renoveringen, med tillhörande investeringsvolym, där det mest omfattande alternativet inte får överskrida utgifterna som redovisas i bilaga till föreliggande utlåtande.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 23 augusti 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Kristina Lutz och Jonas Nilsson (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Projektet innehåller en teknisk upprustning samt en verksamhetsanpassning. I upprustningen ingår byggnadens tekniska installationer (el, VA-ledningar, värme samt eventuell kyla), tak, fasad och fönster.

Biblioteksverksamheten har deltagit i utredningsarbetet och förordar anpassningar av byggnaden för att bättre möta dagens behov. Det handlar om att utöka de publika ytorna med cirka 400 kvadratmeter (från dagens 2 500 till 2 900). Bland annat utreds möjligheten att till skapa en yta för Speakers corner där författare och andra aktörer kan hålla föreläsningar, debatter och föredrag.

Den nuvarande barn- och ungdomsavdelningen är också för liten och inte anpassad för den diversifierade målgruppen 0-18-åringar. I projektet kommer därför boksorlingsmaskinen att flyttas för att möjliggöra för en ny barn- och ungdomsavdelning i källarplan. Projektet kommer även byta plats för caféverksamheten till cityfoajén, skapa flera WC, rullstols-WC och ytor för barnvagnar i entréplan samt anpassa de administrativa ytorna på plan 6 för att bättre utnyttja ytorna och skapa ett flexibelt kontor. En del i projektet handlar också om att underhålla Asplunds möbler. Även insatser för att stärka tryggheten i utemiljön kring stadsbiblioteket är inräknat i projektet.

Det pågår redan en upprustning av stadsbiblioteket vilket innebär att en del arbete för att säkerställa byggnadens fortlevnad redan genomförs. Bland annat har brandskyddet uppdaterats, hissar renoverats, ny belysning tillkommit, tillgänglighetsåtgärder i entréplan genomförts och en ny RWC i cityfoajén finns på plats.

Projektets preliminära tidplan ser ut enligt följande:

Inriktningsbeslut	Q3 2023
Genomförandebeslut	Q3 2024
Produktion	2025 – 2027
Tillträde för hyresgäst	2027

Projektet planerar att vara färdigt till stadsbibliotekets hundraårsjubileum 2028.

Stadsbiblioteket har ett ”synnerligen högt kulturhistoriskt värde” (blåklassat) enligt Stadsmuseets klassificeringskarta och förklarad som byggnadsminne av Länsstyrelsen. Detta kräver extra hänsynstagande i planering, projektering samt i budgeteringen av projektet. Fastighetsnämnden identifierar att flera risker i projektet är kopplade till eventuellt utdragna tillståndsprocesser till följd av byggnadens höga kulturvärde.

Utöver projektkalkylen har kulturnämnden identifierat kostnader för evakuering och provisoriskt biblioteket. Kulturnämnden betonar vikten av en fungerande evakueringslösning för barnverksamhet under projekttiden. Kulturnämnden behöver kompenseras för dessa kostnader under 2024.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2023 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner för sin del förslag till inriktning och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till inriktning och att fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planering för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, som underlag för ett kommande genomförandebeslut till en utgift som redovisas i tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 maj 2023 följande.

1. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att av fastighetskontoret beställa framtagning av handlingar som underlag för ett kommande genomförandebeslut till en utgift som redovisas i bilaga 1.
2. Kulturnämnden godkänner den bedömda hyreskostnaden som redovisas i bilaga 1, som en följd av bedömd inriktning för projektet Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, och föreslår att kommunstyrelsens ekonomiutskott godkänner den tillkommande hyreskostnaden.
3. Kulturnämnden förklarar ärendet för omedelbart justerat.

Kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Beskrivning av projektet

Efter utredningsbeslutet som syftade till att utreda Stadsbibliotekets behov av teknisk upprustning har förslag på åtgärder tagits fram. Projektet kommer att byta och renovera följande tekniska installationer i sin helhet:

- El-kraftsystem.
- Spill-, Dag- och tappsvattensystem.
- Värmesystem.

Kanalisation för nytt data/tele samt passagesystem.

Projektet kommer installera fjärrkyla för verksamhetens datarum samt installera kylbatteri till luftbehandlingsaggregaten. Projektet kommer att åtgärda tak, plåt taklanterniner och tätskikt, som nått sin tekniska livslängd samt tilläggsisolering yttertak på lågdelarna.

Projektet kommer att utföra en fasadrenovering samt ommålning av fasad.

Projektet kommer att byta ut och återställa entréparti mot Sveavägen till ursprungligt utseende samt renovera befintliga fönster.

Projektet kommer att tillföra målpunkter runt Stadsbiblioteket och förstärka gångstråk och ljusbild för att få mer aktivitet runt Stadsbiblioteket och för att skapa en tryggare miljö.

Projektet kommer utföra en föryngring av trädbeståndet runt Stadsbiblioteket och hitta nya vårdträd som inte är känsliga mot almsjukan. I samband med detta sker även ny dränering samt dagvattenhantering.

I ett separat pågående projekt (Markarbeten vid Stadsbiblioteket, Spelbomskan 16 Dnr FSK 2022/585, KuF 2.2/2516/2022) pågår utveckling för trygghets- och tillgänglighetsåtgärder för terrassytorna samt föryngring av åtta paraplyalmar mot Sveavägen och Odengatan där även dränering hanteras.

Projektet kommer att byta linoleumgolv samt målningskomplettera ytskikt enligt det vårdprogram som finns upprättat av Stadsmuseet. Även fast inredning, snickerier och konst skyddas och restaureras.

Projektet kommer att uppdatera lås- och passagesystem för dörrmiljö som fastighetskontoret ansvarar för, vilket är teknikrum och liknande. Projektet kommer att anpassa ventilation för nya verksamhetsdelar.

Beskrivning av verksamhetens åtgärder inom projektet

Verksamheten har behov av att i högre grad anpassa de publika ytorna för dagens biblioteksservice. Särskilt angeläget är en utökning och en anpassning av ytor för den prioriterade målgruppen barn och ungdomar. Den nuvarande barn- och ungdomsavdelningen är för liten och är inte anpassad för den diversifierade målgruppen 0-18-åringar.

Projektet kommer att flytta boksorlingsmaskinen till källarplan, vilket möjliggör publik verksamhet, barn och ungdomsavdelning flyttas till där sorteringsmaskinen finns nu. I utrymmet kommer det finnas möjlighet till scen, lek samt multirum för pyssel och film. Ny informationsdisk planeras för att öka tryggheten i barnens bibliotek.

Projektet kommer att byta plats för caféverksamheten till cityfoajén, vilket skapar bättre flöden samt möjliggör för en blackbox, ett rum med mörkläggningsmöjligheter med modern teknik.

Projektet kommer att skapa fler WC och rullstolWC samt ytor för barnvagnar i entréplan. Ny scenlösning skapas för att erbjuda en mobil lösning åt verksamheten efter deras behov gällande antal personer. Nya informationsdiskar för personalen som har bättre siktlinjer och arbetsmiljö, vilket skapar ett tryggare bibliotek.

Projektet kommer att utnyttja de administrativa ytorna bättre på plan 6 genom att skapa ett flexibelt kontor där även förvaltningens övriga medarbetare kan erbjudas en tillfällig arbetsplats.

Projektet kommer att byta data/tele i hela byggnaden. Lås och passagesystem för verksamheten avses bytas samtidigt som detta projekt men finansieras med separata medel från kulturförvaltningen.

Inom projektet kommer staden att underhålla Asplunds möbler och i förekommande fall kommer de renoveras. Vem som ska vara ansvarig för hanteringen av möblernas skötsel och underhåll i fortsättningen behöver också utredas.

Arbeten utförda i tidigare projekt

Sedan tidigare har fastighetskontoret utfört följande arbeten som därmed inte behöver göras inom detta projekt:

- Samtliga befintliga hissar är renoverade.
- Brandlarmsystem är nytt.
- Talande utrymningslarm.
- Tillskapat frångänglighetplatser på varje publikt våningsplan.
- Utrymningsvägar samt rökgasluckor och fläktar är säkerställda.
- Nytt ställverk är byggt för basarerna längs Sveavägen och är förberett för att Stadsbiblioteket ska anslutas.
- Ny LED-belysning i facksal ett & två, facksal fyra & fem, del av plan 6, barnens bibliotek, rotundan och källarplan.
- Antikvariskt värdefulla armaturer i facksalar ett & två och facksal fyra & fem samt på plan 6 är renoverade.
- Nytt entréparti och vindfång vid entré mot Odengatan.
- Tillgänglighetsanpassat gångstråk och entré mot Odengatan.
- Renovering och tillgänglighetsåtgärder av entréparti för barnens entré.
- Konservering av antikvariskt värdefulla delar som portik vid entré Odengatan, dricksfontäner i facksal två & fyra, Zodiaken, John Blund, Gobeläng.
- Ny avloppstam i facksal två för nya rullstolwc/WC på plan 6.
- Ny spillvattenledning vid utgående spillvatten mot Odengatan.
- Ny WC/RWC i cityfoajén.
- Ny lucka och taksäkerhet för rotundans tak.
- En del av räcket i rotundan och facksal tre har kompletterats för att uppfylla krav om barnsäkerhet. Dock finns avsteg i delar i bokhallen (rotundan) på grund av avslag från länsstyrelsen.
- Åtgärder på dörrar i publika utrymmen avseende tillgänglighet och brandskydd

Underhållsåtgärder i rotundan

- Nymålade tak och väggar på höga delar.
- Renoverade fönster, samt brandfunktion och solavskärmning.
- Värmesystem med nya radiatorer och värmestammar är bytta, samt övriga installationer är nya.

- Installation av pulverbomber avseende brandskydd på rotundans vind.
- Renoverad ljuskrona, ny LED-belysning samt ny hissmotor.
- Ny åkbana, gångbrygga och fällbar fasadstege utvändigt för åtkomst till rotundans vind.

Lokalytor

Stadsbiblioteket består av totalt 7 472 kvm varav 2 500 kvm är publik yta idag. Efter projektets genomförande förväntas ca 2 900 kvm vara publik yta.

Evakuering

Verksamhetens evakueringsbehov av dels ersättningsverksamhet men även av medier samt originalmöbler kommer att behöva utredas vidare. Hur kostnaden för eventuell ersättningslokal ska hanteras kommer att behöva utredas vidare. Kulturförvaltningen bedömer här att ett säkerställande av en fungerande barnverksamhet bör prioriteras vid en eventuell evakuering.

Hållbarhet och kvalitet

Miljöplan finns upprättad för projektet där fokus ligger på att sanera asbest och vidta radonåtgärder vid byggnadsarbeten. Återbruk samt underhåll och fortsatt användning av Asplunds originalmöbler är en naturlig och antikvarisk förutsättning för projektet. Även installationer ses över för ytterligare energibesparing samt yttertak på plan 6 tilläggsisolerar. Den tekniska upprustningen leder till att biblioteket kan verka i lokalerna ytterligare 20-50 år utan större ombyggnationer.

Antikvariska aspekter

Huset har ett högt kulturhistoriskt värde och är blåklassat ("synnerligen höga kulturhistoriska värden") enligt stadsmuseets klassificeringskarta. Fastigheten är sedan 2017 förklarad som byggnadsminne av Länsstyrelsen. Detta kräver ett extra hänsynstagande i planering, i projektering samt i budgeteringen av projektet.

Barnrättsperspektivet

Stockholm är en stad för alla och hänsyn ska därför även tas till barns lika värde och icke-diskriminering. Utgångspunkten är FN:s barnkonvention, som också är svensk lag. Barnperspektivet ska omhändertas så att barn känner sig välkomna och kan orientera sig och röra sig säkert. Projektet berör barn i närområdet och i staden i stort. Barns rätt till lika behandling och skydd mot diskriminering beaktas i projektet. Barnens stora betydelse och plats i biblioteket är fast förankrad i såväl verksamheten som i arkitekturen med byggnadens klassiska barnavdelning på entréplan. Att säkerställa denna miljö för dagens och framtidens barn är mot den bakgrunden för verksamheten särskilt angeläget.

Tillgänglighet

Ytor inom projektet som är tillgängliga för besökare ska följa Stockholms stads handbok *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* för ökad tillgänglighet i den utsträckning som byggnadsminnet tolererar. Funktionshinderperspektivet beaktas så att tillgänglighet och delaktighet tillgodoses. För att säkerställa detta kommer inom ramen för projektet samråd med kulturförvaltningens funktionshinderråd att genomföras.

Jämställdhet och jämlikhet

Det är ett väl känt faktum att könsfördelningen vad gäller såväl läsning som lån på bibliotek är ojämn sett till kön. Fler kvinnor än män köper och läser böcker och lånar på bibliotek. Sett till den totala verksamheten är bilden emellertid annorlunda. Män använder rent generellt bibliotek på ett delvis annat sätt – här är läsning av tidningar och tidskrifter och användning av publika datorer mer frekvent än bland kvinnor. Dessa mer generella beteenden bedöms inte påverkas nämnvärt av projektet. Däremot säkerställer projektet att både mäns och kvinnors behov av bibliotekstjänster över tid fortsatt kan tillgodoses.

Investeringsens mål och syfte

Syftet med projektet är:

- Att säkerställa och varsamt renovera fastigheten vilken har renoveringsbehov och uppnått teknisk livslängd för att tillvarata och bevara byggnadsminnet och Stadsbiblioteket.
- Att minska risken för skador på egendom och person, samt att förebygga risken för störningar i verksamheten.
- Att öka den upplevda tryggheten för utemiljön kring Stadsbiblioteket, då den idag kan upplevas som otrygg.
- Att anpassa de publika ytorna i biblioteket så att de uppfyller behovet hos dagens stockholmare. Särskilt angeläget är att anpassa barnverksamhetens publika ytor.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla det övergripande målet i fastighetskontorets vårdprogram för Stadsbiblioteket om att *Bevara, vårda och förvalta huvudbyggnad, terrass, basarbyggnader och park med stor hänsyn till det kulturhistoriska värdet samt att bedriva en effektiv och långsiktig förvaltning*. Detta görs genom att säkerställa en lång kvarvarande teknisk livslängd, med bevarande av fastighetens och stadens kulturhistoriska värden för framtida generationer.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla Stockholm stads biblioteksplans 2022-2025 skrivningar om ett nodbibliotek i varje stadsdelsområde där ”... *biblioteksrum och verksamhet formas efter behoven i ett större närområde än det allra mest lokala. Detta görs genom att rusta och utveckla större bibliotek som redan idag har ett stort upptagningsområde...*”. Detta görs genom verksamhetsanpassningar samt den tekniska upprustningen av huset.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* och mål för verksamhetsområdet *medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb* genom att Stadsbibliotekets ytor anpassas efter verksamhetens behov.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om att *Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv*

genom att en över tid fortsatt och utvecklad biblioteksverksamhet säkerställs i en tekniskt fullgod byggnad.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* och mål för verksamhetsområdet *Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser* genom att möjliggöra ökad aktivitet utomhus och förbättrad utvändigt belysning.

Projektets genomförande bidrar till att uppfylla Stockholm stads Vision 2040 *Hållbart växande och dynamisk* genom att erbjuda ett brett kulturutbud som skapar liv och rörelse och ökar tryggheten kring Stadsbibliotekets utemiljö så att man på ett hållbart sätt vistas och rör sig till och från stadsbiblioteket.

Projektets genomförande bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om *ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatställning* och mål för verksamhetsområdet *Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer* genom sanering av asbest och markföroreningar.

Preliminär tidplan

Inriktningsbeslut	Q3 2023
Genomförandebeslut	Q3 2024
Produktionsstart	Q1 2025 – Q1 2027
Tillträde kulturnämnden	Q1 2027
Biblioteket öppnar för allmänheten	Q2 2027

Ekonomi

Projektekonomi redovisas separat i bilaga 1. För att bland annat öka konkurrensen mellan anbudsgivare i kommande upphandling har kontoret en praxis om att beloppen i investeringsbesluten sekretessbeläggs så länge projektet pågår. I samband med slutredovisning för nämnd offentliggörs all information. Projektet kommer att medföra en sett till nuvarande rambudget väsentligt ökad hyreskostnad för kulturnämnden. Hyressättningen utgår ifrån kostnadsbaserad hyra mellan fastighetskontoret som hyresvärd och kulturförvaltningen som hyresgäst.

Risker

De projektrisker som har identifierats är:

- Bygglovsprocessen som kräver mycket resurser av projektet, samt att det är långa handläggningstider. Det blir särskilt långa handläggningstider för beslut om bygglov eftersom beslut inte tas på delegation av handläggare utan beslutas av stadsbyggnadsnämnden. Detta påverkar projektets ekonomi och tidplan.
- Tillståndsprocessen hos Länsstyrelsen. Stora delar av Stadsbiblioteket är skyddat, både interiört och exteriört, inom byggnadsminnet, vilket gör att tillstånd från Länsstyrelsen krävs. Länsstyrelsen har långa handläggningstider samt resurskrävande hantering, vilket påverkar projektets ekonomi och tidplan.
- Ökade materialkostnader och svårigheter att hålla tidplan på grund av byggnadens förutsättningar.

- Överprövning av entreprenadupphandling.
- Hantering av radon vid håltagning i bottenplatta.
- Eventuella dolda miljöskulder.
- De nu identifierade riskerna finns omhändertagna i kalkylen.
- **Möjligheter**
- Byte av värmeledningarna med tillhörande isolering minskar energianvändningen.
- Ett byte av radiatorer/konvektorer kommer att förbättra inomhusklimatet.
- Utbyte av elanläggningen samt armaturer ger en bättre arbetsmiljö samt en årlig energibesparing.
- Trygghetsåtgärder leder till att utemiljön runt Stadsbiblioteket upplevs som en trygg och inbjudande plats att vistas på.
- En byggnad som är bättre anpassad till de behov som dagens stockholmare har för ett modernt stadsbibliotek.
- Tillskapa ytterligare yta för barn och ungdomar genom att omvandla administrativ yta till publik yta.

Förvaltningarnas analys

Förvaltningarna bedömer att en teknisk upprustning är nödvändig för att säkerställa byggnadens driftsäkerhet, säkerställa att myndighetskrav uppfylls och en lång kvarvarande teknisk livslängd. Förvaltningarna bedömer att det är nödvändigt att anpassa bibliotekets publika ytor så att de uppfyller behovet hos dagens stockholmare. Särskilt angeläget är en anpassning av ytor för den prioriterade målgruppen barn och ungdom.

Förvaltningarna bedömer att det är nödvändigt med dessa åtgärder för att uppfylla Stockholm stads vision 2040, Stockholm stads biblioteksplan 2022-2025 och flera av kommunfullmäktiges inriktningsmål vilket är beskrivet i Mål och syfte.

Förvaltningarna bedömer att öka tryggheten och tillgängligheten kring stadsbiblioteket är nödvändigt för att uppfylla Stockholm stads vision 2040 om Hållbart växande och dynamiskt, då utemiljön kring Stadsbiblioteket idag upplevs som otrygg.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och fastighetsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I *Budget 2023* anges att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. I budgeten skrivs att biblioteken är kulturinstitutioner som behöver

utvecklas. En upprustning och anpassning av stadsbiblioteket är i enlighet med budgetskrivningen.

Projektet har ett tydligt fokus mot barn och ungdomar i och med tillskapandet av fler ytor som är anpassade till målgruppen. Ett av målen i *Budget 2023* anger att alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.

En del av projektet syftar till att förbättra arbetsmiljön och tryggheten för medarbetarna. *Budget 2023* innehåller dels en aktivitet att kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden ska arbeta för ökad trygghet i stadens bibliotek, museer, och evenemang utifrån ett barn-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv men även ett mål om att medarbetare i Stockholm stad ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Stockholms stad vision 2040 fastslår bland annat att viktiga kulturmiljöer ska bevaras och att biblioteken utgör viktiga mötesplatser som främjar barns och ungas lust att läsa och att lära. Projektet kommer kunna bidra i det här avseendet.

Stadsledningskontoret noterar att det för närvarande pågår tre projekt på samma fastighet. Projekten har olika inriktningar, omfattning och tidsplaner. En större renovering är i genomförandeskede just nu. Fastighetsnämnden har ett i sammanhanget mindre pågående projekt avseende markarbeten utanför biblioteket. Ärendet som är aktuellt nu är i ett tidigt skede men den totala kostnaden för projektet bedöms överstiga 300 miljoner kronor. Uppdelningen i tre separata projekt är inte optimal ur styrnings- och uppföljningssynpunkt.

Stadsledningskontoret konstaterar att projektet på många sätt är prioriterat för staden. Det handlar både om den verksamhet som bedrivs i fastigheten men även byggnadens höga kulturvärde. Det sistnämnda gör projektet dyrare och mer utmanande än många andra projekt. Det är viktigt att ta hänsyn till projektets komplexitet när tids- och kostnadsbedömningar görs samt iakttä återhållsamhet i planering av åtgärder och genomförande i syfte att hålla ned kostnader och därmed hyresnivån.

Fastighetsnämnden och kulturnämnden uppmanas att tillsammans i det fortsatta arbetet göra noggranna avvägningar inför genomförandebeslutet i syfte att undvika större avvikelser i tidplan och kostnader.

I underlaget framförs att kulturnämnden har kostnader som ligger utanför projektkalkylen. Det handlar om kostnader för evakuering och provisoriskt biblioteket som förväntas falla ut 2024. Kulturnämnden behöver kompenseras för dessa kostnader under 2024.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsens föreslår att kommunfullmäktige beslutar att godkänna inriktningen för projekt Teknisk upprustning och verksamhetsutveckling av Stadsbiblioteket, del av Spelbomskan 16, samt ge nämnden rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt till en investeringsutgift som framgår av ekonomibilagan som underlag för ett kommande genomförandebeslut. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för

kommande år behandlas i budget för 2024. Vidare föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, för egen del godkänner inriktningsbeslutet med en bedömd tillkommande hyreskostnad för kulturnämnden enligt bilaga 1 avseende inhyrning av lokaler i stadsbiblioteket.